

วิจัยในชั้นเรียน

เรื่อง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม ๖ หลัก เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กในชั้นเรียน

ชื่อผู้วิจัย นางสาวอรรวรรณ ศรีไม้

ความเป็นมาและความสำคัญ

ปัญหาเกิดมาจากเด็กนักเรียนไม่ยอมเข้าห้องเรียนหรือทำกิจกรรมกับเพื่อนๆและคุณครูในห้องเรียน ทำให้เพื่อนๆในห้องเรียนไม่ยอมที่จะเข้าห้องเรียนเหมือนกัน จึงชักชวนพากันออกไปเล่นนอกห้องเรียน หรือไปดูเพื่อนๆต่างห้องเรียนมากกว่าการอยู่ในห้องเรียนของตนเอง ทำให้การเรียนการสอนขาดความสมดุลระหว่างผู้เรียนและผู้สอน การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะ พื้นฐานสำหรับทักษะทางสังคม

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาคนให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เด็กควรได้รับการถ่ายทอดทัศนคติ ความเชื่อทางจิตใจ และสังคมตั้งแต่เล็กๆ อันจะเป็นผลสืบเนื่องต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กเมื่อเติบโตขึ้น ควรให้ความสำคัญในการให้ประสบการณ์ทางสังคมกับเด็กในช่วงปฐมวัยเพราะเด็กในวัยดังกล่าวมักมีปัญหาในการยอมรับจากเพื่อน และยังนำไปสู่ปัญหาการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม ซึ่งการพัฒนาทางสังคมของเด็กปฐมวัยควรมุ่งให้เด็กรู้จักและคำนึงถึงผู้อื่น แนวทางสร้างและพัฒนาเด็กให้มีทักษะทางสังคม ต้องเริ่มตั้งแต่เยาว์วัย โดยมีแนวทางหลักมาจากกิจกรรม ๖ หลัก ของทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ (๑.) เคลื่อนไหวและจังหวะ (๒.) เสริมประสบการณ์ (๓.) สร้างสรรค์ (๔.) เสรี (๕.) กลางแจ้ง (๖.) เกมการศึกษา การสร้างมิตรภาพ การเรียนรู้จักการเป็น ผู้ให้มากกว่าที่จะเป็นผู้รับฝ่ายเดียว การสอนให้คิดถึงผู้อื่นโดยการเอาใจเขามาใส่ใจเรา การทำงานเป็นทีม เป็นต้น ดังนั้น การที่พัฒนาเด็กปฐมวัยให้สมบูรณ์ต้องพัฒนาให้ครอบคลุมทุกด้านโดยเฉพาะทักษะทางสังคม ต้องปลูกฝังให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมๆกัน เพื่อสร้างจิตสำนึกให้เด็กปฐมวัยเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม รับผิดชอบ และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น มีความเห็นอกเห็นใจกัน ตลอดจนการช่วยเหลือแบ่งปัน พฤติกรรมเหล่านี้ส่งเสริมให้เด็กเกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อสังคม และสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

ทฤษฎีประกอบการวิจัย

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านความคิดของเด็กว่ามีขั้นตอนหรือกระบวนการอย่างไร ทฤษฎีของเพียเจต์ตั้งอยู่บนรากฐานของทั้งองค์ประกอบที่เป็นพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม เขาอธิบายว่า การเรียนรู้ของเด็กเป็นไปตามพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งจะมีพัฒนาการไปตามวัยต่าง ๆ เป็นลำดับขั้น พัฒนาการเป็นสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ควรที่จะเร่งเด็กให้ข้ามจากพัฒนาการจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง เพราะจะทำให้เกิดผลเสียแก่เด็ก แต่การจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในช่วงที่เด็กกำลังจะพัฒนาไปสู่ขั้นที่สูงกว่า สามารถช่วยให้เด็กพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว เพียเจต์เน้นความสำคัญของการเข้าใจธรรมชาติ

และพัฒนาการของเด็กมากกว่าการกระตุ้นเด็กให้มีพัฒนาการเร็วขึ้น เพื่อยืนยันว่า พัฒนาการของเด็กสามารถอธิบายได้โดยลำดับระยะพัฒนาทางชีววิทยาที่คงที่ แสดงให้ปรากฏโดยปฏิสัมพันธ์ของเด็กกับสิ่งแวดล้อม

การคิด เริ่มตั้งแต่อายุ 2-7 ปี แบ่งออกเป็นขั้นย่อยอีก 2 ขั้น คือ (๑.) ขั้นก่อนเกิดสลับกับ เป็นขั้นพัฒนาการของเด็กอายุ 2-4 ปี เป็นช่วงที่เด็กเริ่มมีเหตุผลเบื้องต้น สามารถจะโยงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ (2.) เหตุการณ์ หรือมากกว่ามาเป็นเหตุผลเกี่ยวโยงซึ่งกันและกัน แต่เหตุผลของเด็กวัยนี้ยังมีขอบเขตจำกัดอยู่ เพราะเด็กยังคงยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง คือถือความคิดตนเองเป็นใหญ่ และมองไม่เห็นเหตุผลของผู้อื่น ความคิดและเหตุผลของเด็กวัยนี้ จึงไม่ค่อยถูกต้องตามความเป็นจริงนัก นอกจากนี้ความเข้าใจต่อสิ่งต่างๆ ยังคงอยู่ในระดับเบื้องต้น เช่น เข้าใจว่าเด็กหญิง 2 คน ชื่อเหมือนกัน จะมีทุกอย่างเหมือนกันหมด แสดงว่าความคิดรวบยอดของเด็กวัยนี้ยังไม่พัฒนาเต็มที่ แต่พัฒนาการทางภาษาของเด็กเจริญรวดเร็วมาก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อน และหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม ๖ หลัก เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กในชั้นเรียน
2. เพื่อศึกษาการอยู่ร่วมกันกับเพื่อนในห้องเรียนของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม ๖ หลัก เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กในชั้นเรียน

สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม ๖ หลัก เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กในชั้นเรียน

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งให้ครู เด็กปฐมวัย ได้จัดกิจกรรมผ่านประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม ๖ หลัก เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กในชั้นเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก
- แบบประเมินพัฒนาการ ๔ ด้าน

ระยะเวลาการดำเนินการ

๑ ปีการศึกษา เดือน พฤษภาคม ๒๕๖๐ – เดือน มีนาคม ๒๕๖๑

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในหนึ่งภาคเรียน เดือน พฤษภาคม ๒๕๖๐ – เดือน มีนาคม ๒๕๖๑

ประชากร

คือ เด็กนักเรียนชายหนึ่งคนที่อยู่ชั้นเตรียมเด็กเล็ก ห้อง ๔

ตัวแปร

1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม ๖ หลัก เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กในชั้นเรียน

2 ตัวแปรตาม ได้แก่

- การเรียนรู้ทางสังคม ประกอบด้วย รู้จักการรอคอย, รู้จักการขอและการให้, เล่นร่วมกับผู้อื่นได้, ใช้ช้อนตักอาหารได้เอง, ตีมน้ำจากแก้วน้ำได้เอง, บอกเมื่อถึงเวลาขับถ่าย

การประเมินผลและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผลการสังเกตพฤติกรรมและสังเกตการณ์จัดกิจกรรมการเล่นทาน เด็กมีพฤติกรรมการพูดชัดเจนขึ้น แสดงให้เห็นว่าการเล่นทานมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางด้านการพูดของเด็ก แล้วการเล่นทานของเด็กปฐมวัยโดยใช้ทานแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ ทำให้เกิดการเปลือยเปลือย สนุกสนาน ส่งผลให้กิจกรรมมีประโยชน์ต่อการพัฒนาในด้านต่างๆ และเด็กสามารถพัฒนาสติปัญญา อารมณ์ ภาษา สังคม บุคลิกภาพ ตลอดจนความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้น การแบบสังเกตพฤติกรรมเด็กและแบบประเมินพัฒนาการส่งผลให้การเล่นทาน จึงเป็นส่วนหนึ่งของการคิดและพูด นำไปสู่การอยากพูดคุยกับเพื่อนๆ และถ้าพูดชัดขึ้นส่งผลให้เด็กนักเรียนสื่อสารกับเพื่อน หรือคนรอบข้างเข้าใจยิ่งขึ้น

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้โดยใช้กิจกรรม ๖ หลัก เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กในชั้นเรียน การอยู่ร่วมกันกับเพื่อนในห้องเรียนของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม ๖ หลัก เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กในชั้นเรียนมีทักษะทางสังคมสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญ โดยหลังจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้โดยใช้กิจกรรม ๖ หลัก เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กในชั้นเรียนมีกิจกรรมที่หลากหลาย โดยมีการนำกระบวนการจัดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรม 6 หลักในกิจวัตรประจำวันมาใช้กับเด็กๆ เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีลำดับขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นขั้นเป็นตอนและต่อเนื่องที่สามารถส่งผลต่อการพัฒนาทักษะ ทางสังคมของเด็กในวัยนี้ได้เป็นอย่างดี โดยมีกิจกรรมที่ประกอบไปด้วย กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ, กิจกรรมเสริมประสบการณ์, กิจกรรมสร้างสรรค์, กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา เด็กตั้งใจทำ ตั้งใจฟังกิจกรรมอย่างใจจดใจจ่อ กระตือรือร้น สนใจดู และมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ พฤติกรรม ลักษณะนิสัยของพฤติกรรมเด็กดีขึ้นโดยครูเสริมแรงการให้เด็กร่วมทำกิจกรรมทุกครั้ง ทุกอย่าง เมื่อเสร็จกิจกรรมก็สรุปอธิบายให้เด็กฟังถึงประโยชน์และโทษของกิจกรรมนั้นๆ เด็กสามารถกล้าแสดงออกได้ แสดงบทบาทสมมติได้

ภาคผนวก

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

กิจกรรมเสริม

ประสบการณ์

กิจกรรมสร้างสรรค์

กิจกรรมเสรี

กิจกรรมกลางแจ้ง

กิจกรรมเกมการศึกษา

รายงาน

การวิจัยในชั้นเรียน

โดย นางสาวอรรวรรณ ศรีไม้

ผู้ดูแลเด็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านป่าตาล สังกัดเทศบาลตำบลบ้านธิ

อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน

ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐